

ประเภทภูมิปัญญาด้าน ประดิษฐ์ แป้ง เครื่องทุ่นแรง

ชื่อภูมิปัญญา ป้าก (จ๊วก)

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

ป้าก คือ ภาชนะที่ใช้ในครัว ของคนพื้นเมือง ที่ใช้ภูมิปัญญาปัญญาทำมาจากกะลามะพร้าว มีรูปร่างคล้าย ๆ ช้อน ใช้สำหรับตักแกง คนอาหาร กับข้าว คนโบราณพื้นบ้านพื้นเมือง จึงมีมติการใช้ป้ากดังต่อไปนี้

1. ถือได้ว่าป้าก ได้ผ่านความร้อน อันมี พริก เกลือ มีรสเค็ม รสเผ็ด จึงเป็นสิ่งที่มีความขลัง จึงมีความเชื่อว่า เด็กทารกที่เกิดมามี ตาที่ไม่เสมอกัน เอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ก็จะใช้ป้ากควักตา ให้เหมือนคนปกติ จะทำกันในวันแรม 14 ค่ำ หรือวันเดือนดับ ทำติดต่อกัน

3 ครั้ง โดยใช้ผู้หญิงที่เป็นแม่หม้าย

2. ใช้ป้าก เป็นการป้องกันลม (ใช้ปิดพาลมไปที่ทิศทางอื่น)

3. มีความเชื่อว่าสุนัขขบ กัด ให้เอาป้ากเจ้าของบ้านนั้นมาฝนใส่แผล

4. เป็นสติที่สอนถึงมารยาทของกุลสตรีที่กล่าวกันว่า หน้าจอเหมือนป้าก ดังที่มีคำกล่าวตามพื้นบ้านพื้นเมือง (หน้าจอเหมือนป้าก)

5. เป็นสื่อปรับความเข้าใจระหว่างสามี ภรรยา เช่น คู่ผัวเมีย ทะเลาะกันไม่พูดจาต่อกัน ก็จะใช้ป้ากเหน็บที่สะเอว เอาช้อนเมีย เมียก็จะหาและก็บอกว่าอยู่ที่สะเอว ก็สามารทำให้ดีกันได้

นับว่าป้ากเป็นทั้งอุปกรณ์ ในการดำรงชีวิต ประเภทเครื่องครัว และมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนอำเภอเวียงสา จึงเป็นภูมิปัญญาปัญญาของพื้นบ้านที่ควรจะอนุรักษ์ไว้หื้อลูกหลานต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 บ้านบุญยืน ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

☎ 054 – 781105